

Workshop Waarden van het land

Hendrik Hoeksema (ZLTO)

Binnen ZLTO is er een nieuwe oriëntatie op de samenleving. Veel overeenkomst tussen de “zorg”-sector en de “landbouw”-sector. Allebei met vakmensen die sterk waarden gedreven zijn en in beide sectoren is veel aan de hand.

Landbouw kampt met moral blindness. De technisch economische benadering die jarenlang heeft gedomineerd is aan herziening toe. De boer is hierdoor steeds verder van de samenleving komen staan. Hij moet (figuurlijk) weer net als vroeger naast de kerk gaan boeren. Vroeger was de boer sterk verweven met de samenleving. We moeten naar meer verbindingen van boer naar burger en lokale afzetmarkten beter organiseren. Hierop is overigens geen sturing: dit moeten boeren zelf organiseren. Langzaam maar zeker zie je op dit vlak steeds meer initiatieven. Sterk punt van agrarische sector is dat voedsel heel verbindend werkt en het iedereen aangaat.

Uitgangspunt ZLTO is: “Boeren hebben een oplossing”. Hij kan bijdragen aan het oplossen van verschillende maatschappelijke vraagstukken. In gesprek met boeren maakt ZLTO een “erfdocument” waarin het gedachtengoed van bijdragen aan verschillende doelen naar dat bedrijf wordt vertaald. Steeds blijkt dat de waarden van een boer de richting van de keuzes die hij maakt sterk bepalen. “Wat voor boer wil je zijn?” is vraag waarmee gesprek vaak begint.

Een videofilm met de voorzitter Hans Huijbers laat zien hoe hij op een veilingkistje met burgers in gesprek gaat. Ook legt Huijbers in dit filmpje uit dat de bodem van zijn akker verbeterd moet worden. ZLTO introduceert hiertoe het “bodempaspoort”.

Verder zet ZLTO bij haar lobby in op bijvoorbeeld fiscale vergroening. Dat kan bijdragen aan het belonen van de boer bij het bereiken van maatschappelijke doelstellingen.

In de discussie werd gewezen op noodzaak dat boeren hun focus verleggen van “voortbestaan agrarische sector” naar “voedselproductie met behoud van natuur en ecosystemen”. Dan zou er meer begrip komen voor sector. Daar werd tegenin gebracht dat boeren vaak ook gevangen zitten in het bestaande systeem van agrarische productie en streven naar zo efficiënt mogelijke productie (schuldenlast, druk tot specialisatie en schaalvergroting, enz.). Ook een agrarisch bedrijf streeft naar continuïteit, zoals elk ander bedrijf streeft naar voortbestaan op de langere termijn.

Conclusie: Het wensbeeld en de realiteit van alle dag staan met elkaar op gespannen voet.